

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СУГЕСТОПЕДІЇ

ID 1557

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	053 Психологія (бакалавр)	Назва освітньої програми	Психологія (2024)
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. психології (ПС)

Викладач/викладачі

Вишньовський Василь Володимирович, канд. психол. наук, доцент, Завідувач кафедри психології, [профіль на порталі "Науковці ТНТУ"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу

Мета вивчення дисципліни “Основи сугестопедії” полягає в тому, щоб розкрити психологічні аспекти сугестивних впливів на психіку людини з метою розв’язання проблем навчання і виховання, сформуванню у студентів основні професійні вміння: уміння оптимально використовувати теоретичні знання для оптимізації процесів виховання та навчання, застосовувати можливості використання сугестивних методів в професійній діяльності, уміння складати розвиваючі та корекційні програми з використанням навчання, уміння працювати з вчителями, батьками, уміння працювати над собою тощо; забезпечити засвоєння основ теорії використання навчання у педагогічній праці та в діяльності практичного психолога в освіті; сформуванню глибоке розуміння наукових засад навчально-виховного процесу з елементами використання сугестивних методів; розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення втілювати нові методичні ідеї; навчити студентів творчості і майстерності сугестивних методів та прийомів.

Формат курсу

Змішаний курс, що передбачає проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи A-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

Компетентності ОП

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

- інтегральної:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов;

- загальних:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

- спеціальних:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
СК12. Знання та розуміння функціональних обов'язків та специфіки діяльності психолога в різних установах.

Програмні результати
навчання з ОП

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії.
ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
ПР19. Реалізовувати професійну мобільність, що передбачає індивідуальну траєкторію та вибір сфери зайнятості психолога.

Обсяг курсу

Очна (денна) форма здобуття освіти:

Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 14 год.; практичні заняття — 28 год.; самостійна робота — 78 год.;

Заочна форма здобуття освіти:

Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 10 год.; практичні заняття — 8 год.; самостійна робота — 102 год.;

Ознаки курсу	Рік навчання — 4; семестр — 8; Вибіркова дисципліна; кількість модулів — 2;
Форма контролю	Поточний контроль: Поточний контроль: модульний контроль, практичні та самостійні роботи Підсумковий контроль: залік Підсумковий контроль: залік
Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення	<p>Передумовами вивчення "Основи сугестопедії" є знання з "Загальної психології", "Практикуму з загальної психології", "Анатомія і біологія людини", "Психофізіологія" та "Вікова та педагогічна психологія".</p> <p>Передумовою вивчення є наступні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p>
Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення	Технічні засоби для демонстрування результатів навчання (ноутбук, проектор). Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Лекція 1. Теоретичні аспекти сугестології. 1. Сугестологія як наука. 2. Історія виникнення та розвитку сугестології. 3. Концепції механізму навіювання. 4. Галузі застосування навіювання. 5. Основні поняття сугестії. 6. Класифікація сугестії. 7. Методи і засоби сугестивного впливу. 8. Феномен психологічного впливу, його характеристика та методи.	2	2
Лекція 2. Сугестія і її ланки. 1. Психофізіологія сугестії. 2. Психологія сугестії. 3. Філософія сугестії. 4. Антисугестивні бар'єри. 5. Неспецифічна психічна реактивність. 6. Взаємодія сугестора та сугеренда. 7. Особливості облаштування сугестарію.	2	1
Лекція 3. Методи гетеро та аутосугестії. 1. Вербальні методи гетеросугестії. 2. Невербальні методи гетеросугестії. 3. Вербальні методи аутосугестії. 4. Невербальні методи аутосугестії. 5. Техніка аутогенного тренування для загального оздоровлення.	2	1
Лекція 4. Технологія навчання з використанням гіпнопедії. 1. Поняття гіпносугестії в психологічній науці. 2. Суть гіпнозу. Фізіологічна (павлівська) теорія сну. 3. Вчення про ретикулярну формацію і сон. 4. Понятійний апарат гіпносугестії.	2	2

5. Стадії, типи і види гіпнозу.
6. Методи гіпносугестії.
7. Можливі ускладнення в процесі гіпносугестії і їх профілактика.
8. Загальні положення технології гіпнопедії.

Лекція 5. Сугестивна технологія навчання та релаксопедія.

1. Історія виникнення сугестопедагогіки.
2. Сугестопедія: концептуальні положення.
3. Принципи сугестопедичного навчання.
4. Засоби, методи та прийоми сугестопедії.
5. Форми та технології навчання з використанням сугестопедії. 2 2
6. Контроль та оцінювання сугестопедичної діяльності.
7. Принципи релаксопедичного навчання.
8. Засоби, методи та прийоми релаксопедії.
9. Технологія навчання з використанням релаксопедії.

Лекція 6. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування.

1. Сутність нейролінгвістичного програмування й особливості його використання.
2. Базові пресупозиції нейролінгвістичного програмування.
3. Збирання інформації.
4. Репрезентативні системи. 4 2
5. Калібрування й підлаштовування.
6. Приєднання та ведення.
7. Основні прийоми нейролінгвістичного програмування.
8. Нейролінгвістичне програмування та профілактика терористичної діяльності.
9. Нейролінгвістичне програмування і специфіка силових структур.

РАЗОМ: 14 10

Практичні заняття (теми)	Годин	
	ОФЗО	ЗФЗО
Теоретичні аспекти сугестології.	4	1
Сугестія і її ланки.	4	1
Методи гетеросугестії.	4	1

Психологія аутосугестії.	2	1
Використання гіпнопедії в навчальному процесі.	4	1
Сугестопедична модель навчання та виховання.	2	1
Технологія навчання з використанням релаксопедії.	4	1
Нейро-лінгвістичне програмування, як галузь науки про навчання.	4	1
	РАЗОМ: 28	8

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Опрацювання окремих питань програми, які не виносяться на семінарські заняття:

1. Сучасний стан питання про навіювання.
2. Передумови до використання навіювання в педагогіці.
3. Розробка нового підходу до резервів людської особистості.
4. Досліди Г. Лозанова з активізації людської пам'яті.
5. Викликання емпатичного співпереживання.
6. Створення в пацієнта гнучкого і творчого ставлення до життя.
7. Навіювання, як директивний потік інформації.
8. Навіювання, як форма психічного відображення.
9. Роль навіювання в процесі масової комунікації.
10. Критичність, як властивість, протилежна сугестивності.
11. Концентрація уваги при навіюванні і переконанні.
12. Закон перцепції М.М. Ланге.
13. Субсенсорне сприйняття.
14. Види сну.
15. Фізіологія сну.
16. Сутність закону Герінга.
17. Феномен неасоційованих рухів ока.
18. Досліди Бассіна Ф.Б. з дослідження сну.
19. Сутність гіпнотичних дослідів зі зміни всієї особистості.
20. "Метод шепоту" і його смисл.
21. Досліди Г. Лозанова з сугестивного знеболювання.
22. Досягнення гіперзапам'ятовування при сугестії.
23. Мова – фільтр індивідуального досвіду.
24. Мова, як спосіб оформлення думки.
25. Карта впливу мови в НЛП.
26. Слово як спосіб вираження сенсорного досвіду.
27. Інтонація, як елемент двопланової поведінки.
28. Значення авторитету в сугестії.
29. Способи досягнення рапорта в сугестопедії.
30. Характеристика трансферу.
31. Вимоги до сугестопедичного викладача.

Теми, короткий зміст

32. Причини появи сугестивної інфантилізації.
33. Ритм у проведенні сугестопедичних сеансів.
34. Залежність способу мислення від провідної репрезентативної системи.
35. Використання психологічних каналів доступу в сугестопедії.
36. Сприятливий вплив сугестопедичних сеансів на стан здоров'я.
37. Вплив сугестопедії на інтелектуальні можливості.

Інформаційні джерела для вивчення курсу

Сторінка дистанційного курсу в A-Tutor, ID: 1557

Навчально-методична література:

Вишньовський В.В. Методичні вказівки для практичних занять з курсу «Основи сугестопедії» для студентів всіх форм навчання спеціальності 053 «Психологія». Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2023. 28 с.

Вишньовський В.В. Методичні вказівки для самостійної роботи з курсу «Основи сугестопедії» для студентів всіх форм навчання спеціальності 053 «Психологія». Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2023. 20 с.

Базова література:

1. Акульшин О., Заруба О., Компанцева Л., Кудінов С., Слухай Н., Снитко О. Гібридна війна: технології сугестії та контр сугестії : [монографія] /. Київ : НА СБ України, 2018. С. 78-123.
2. Горбенко Ю. Л. Рефлексія та критичне мислення особистості в інформаційному суспільстві. Технології розвитку інтелекту. 2021. Вип. 5. № 1 (29). DOI: <https://doi.org/10.31108/3.2021.5.1.2>
3. Екшмідт В. Р. Мовленнєва маніпуляція: персуазивність та сугестія / Мовні і концептуальні картини світу. 2015. Вип. 1. С. 275–281.
4. Євменова О. К. Шляхи формування критичного мислення в умовах інформаційної війни. ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: тези доповідей XXI Міжнар. наук.-практ. конф. здоб. вищ. освіти і молод. учених: [у 2-х т.]. Т. 1 (Київ, 18–20 трав. 2022 р.) / ред. кол.: Н. В. Ладогубець, А. М. Кокарева та ін.; Національний авіаційний університет. Київ: НАУ, 2022. С. 233–235.
5. Ємець Н. А. Сучасні підходи до управління масовою свідомістю і поведінкою. Соціальні інновації в контексті реформаційних змін: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Чернігів, 21 лист. 2021 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. С. 32–36.
6. Жданова І. В., Бондаренко Л. О., Велічко А. В. Психологічні аспекти інформаційного впливу під час воєнних дій в Україні. Габітус. 2022. Вип. 41. С. 222–226. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2022.41.39>
7. Кутуза Н. В. Сугестія і маніпуляція. Спільні й відмінні риси різновидів (видів) мовленнєвого впливу / Записки з українського мовознавства. 2017. Вип. 24, том 2, С. 178–189.
8. Ніколаєнко С. О. Сугестивний вплив у професійній діяльності педагога та психолога / Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. 192 с.
9. Ніколаєнко С. Психологічні особливості базових видів сугестії / Світогляд - Філософія - Релігія: Зб. наук. пр. Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2011. № 1(1).
10. Пальчевский С. С. Сугестопедагогіка: навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 351 с.
11. Петрик В. М., Присяжнюк М. М., Компанцева Л. Ф. Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навч. посіб. за заг. ред. Є. Д. Скулиша. 2-ге вид. Київ : ЗАТ «ВІПОЛ», 2011. С. 194-227.
12. Руда О. Г. Мовне питання як об'єкт маніпулятивних стратегій у сучасному українському політичному дискурсі. К., 2012. 232 с.
13. Сахарук І. В. Стратегії й тактики сугестії в сучасному українському медійному дискурсі / Вісник Донецького університету. Серія Б: Гуманітарні науки. 2014. №1–2. С. 216–222.
14. Чалдіні Р. Психологія впливу. Переконайте та досягайте успіху / Харків. : КСД, 2015. 368 с.
15. Lozanov, G. (2005) Suggestopaedia-Desuggestive Teaching Communicative Method on the Level of the Hidden Reserve of the Human Mind. <http://dr-lozanov.dir.bg/book>

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі ПС. Консультування передбачено як очно ,так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Студент має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання екзамену відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрадження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Одна третя від суми балів, набраних здобувачем впродовж семестру	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
20	17		20	18			
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів		
Тема 1	Практичне заняття №1	4	Тема 4	Практичне заняття №5	5		
Тема 2	Практичне заняття №2	4	Тема 5	Практичне заняття №6	4		
Тема 3	Практичне заняття №3	5	Тема 6	Практичне заняття №7	4		
	Практичне заняття №4	4		Практичне заняття №8	5		

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	Добре
67-74	D	Задовільно
60-66	E	Задовільно
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри ПС, протокол №1 від «29» серпня 2024 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. психол. наук, доцент кафедри ПС

Ірина ПЕРІГ